

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 139/19

Luksemburg, 12 listopada 2019 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-502/19
Junqueras Vies

Zdaniem rzecznika generalnego Macieja Szpunara mandat parlamentarny posłów europejskich wynika jedynie z głosu wyborców i nie może być uzależniony od późniejszego dopełnienia jakiegokolwiek formalności

Uważa on, że Parlament Europejski powinien mieć możliwość oceny celowości uchylecia lub obrony immunitetu jednego z jego członków

Oriol Junqueras Vies był wiceprzewodniczącym Gobierno Autonomico de Cataluña (autonomicznego rządu Katalonii, Hiszpania) w czasie przeprowadzenia w dniu 1 października 2017 r. referendum w sprawie samostanowienia przewidzianego w ustawie, której przepisy zostały zawieszane na mocy orzeczenia Tribunal Constitucional (trybunału konstytucyjnego). Następnie zostało wszczęte postępowanie karne przeciwko pewnej liczbie osób, w tym O. Junquerasowi Viesowi, którym zarzucono w szczególności udział w procesie secesji. W dniu 2 listopada O. Junqueras Vies został tymczasowo aresztowany. W wyborach z dnia 26 maja 2019 r. O. Junqueras Vies został wybrany na członka Parlamentu Europejskiego, a wybór ten został ogłoszony przez hiszpańską centralną komisję wyborczą w decyzji z dnia 13 czerwca 2019 r. W dniu 14 czerwca Tribunal Supremo (sąd najwyższy, Hiszpania) odmówił udzielenia O. Junquerasowi Viesowi zezwolenia na opuszczenie aresztu, co umożliwiłoby mu stawienie się przed centralną komisją wyborczą i złożenie ślubowania wierności hiszpańskiej konstytucji, do czego osoby wybrane do Parlamentu Europejskiego są zobowiązane na mocy ustawy krajowej. Z powodu braku tego ślubowania centralna komisja wyborcza uznała mandat O. Junquerasa Viesa za nieobsadzony oraz zawiesiła wszystkie prerogatywy związane z jego funkcjami. Na przekazanej przez nią Parlamentowi liście posłów wybranych w Hiszpanii nazwisko O. Junquerasa Viesa nie figurowało. O. Junqueras Vies zaskarżył postanowienie z dnia 14 czerwca 2019 r. do Tribunal Supremo, powołując się na immunitet przewidziany w art. 9 protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej¹.

Tribunal Supremo zwrócił się do Trybunału z pytaniami dotyczącymi tego immunitetu. W dniu 14 października 2019 r., tj. w dniu rozprawy przed Trybunałem, Tribunal Supremo wydał wyrok skazujący między innymi O. Junquerasa Viesa na trzynaście lat pozbawienia wolności oraz na utratę praw publicznych w tym samym wymiarze. Podtrzymał jednocześnie odesłanie prejudycjalne.

W przedstawionej dzisiaj opinii **rzecznik generalny Maciej Szpunar podkreślił przede wszystkim konstytucyjny wymiar tej sprawy, w której pojawia się kwestia rozdziału odnośnych zakresów zastosowania prawa Unii i prawa państw członkowskich w odniesieniu do nabywania statusu członka Parlamentu.**

Rzecznik generalny w pierwszej kolejności zauważył, że podczas gdy procedura wyborcza podlega przepisom krajowym państw członkowskich, status posłów do Parlamentu, jako przedstawicieli obywateli Unii wybranych w bezpośrednich wyborach i członków instytucji Unii, może być regulowany wyłącznie prawem Unii, gdyż odmienne rozwiązanie naruszałoby niezależność Parlamentu względem państw członkowskich, a także autonomię porządku prawnego Unii jako całości. Zdaniem M. Szpunara uzyskanie mandatu parlamentarnego może wynikać jedynie z samego głosu wyborców i nie może być uzależnione od późniejszego

¹ Protokół (nr 7) w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej (Dz.U. 2012, C 326, s. 266).

dopełnienia jakiegokolwiek formalności. Uważa on, że złożenie ślubowania wierności hiszpańskiej konstytucji nie stanowi etapu procesu wyborczego do Parlamentu Europejskiego w Hiszpanii, ponieważ proces ten należy uznać za zakończony z chwilą oficjalnego ogłoszenia wyników. W konsekwencji należy przyjąć, że status członka Parlamentu zostaje uzyskany wyłącznie w wyniku i od chwili tego ogłoszenia. Akt z 1976 r.² nie pozwala państwu członkowskiemu na zawieszenie mandatu posła do Parlamentu ani prerogatyw z niego wynikających niezależnie od powodu. Rzecznik generalny zaproponował więc, by Trybunał orzekł, że **osoba, której wybór do Parlamentu Europejskiego został oficjalnie ogłoszony przez właściwy organ państwa członkowskiego, w którym wybór miał miejsce, nabywa na tej jedynie podstawie i od tej chwili status członka Parlamentu, niezależnie od jakichkolwiek późniejszych formalności, których osoba ta powinna dopełnić czy to na podstawie prawa Unii, czy to na podstawie prawa krajowego danego państwa członkowskiego. Taka osoba zachowuje ten status aż do końca swego mandatu z zastrzeżeniem wypadków rezygnacji, śmierci lub utraty mandatu.**

M. Szpunar wyjaśnił, że osobę znajdującą się w sytuacji O. Junquerasa Viesa należy uważać za osobę, która uzyskała mandat parlamentarny, a tym samym status członka Parlamentu, a zatem mogącą korzystać z immunitetu przewidzianego w protokole. Protokół ten stanowi, że członkowie Parlamentu korzystają na terytorium swojego państwa z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa. Rzecznik generalny zauważył, że o ile materialna treść immunitetu wynikającego z prawa krajowego zależy od tego prawa, o tyle czas trwania ochrony jest regulowany prawem Unii tak samo dla wszystkich posłów do Parlamentu. Jeżeli chodzi o moment, od którego taki poseł zaczyna korzystać z tego immunitetu, rzecznik generalny wskazał, że immunitet chroni członków Parlamentu co do zasady od otwarcia pierwszej sesji nowo wybranego Parlamentu, momentu, w którym rozpoczyna bieg ich mandat. Jako że Parlament jest w stanie sesji w sposób ciągły, czas trwania ochrony wynikającej z omawianego immunitetu jest równy czasowi trwania mandatu. Ponadto **żaden przepis nie uzależnia rozpoczęcia biegu mandatu od rzeczywistego udziału posła europejskiego w pierwszym posiedzeniu nowo wybranego Parlamentu, od – ogólnie – rzeczywistego objęcia funkcji lub od jakiegokolwiek innej okoliczności. Zdaniem M. Szpunara mandat posła europejskiego, który nie objął rzeczywiście swej funkcji z powodu niedopełnienia wszystkich formalności wymaganych prawem krajowym, również rozpoczyna się z chwilą otwarcia pierwszej sesji nowo wybranego Parlamentu. Od tej samej chwili poseł jest zatem chroniony immunitetem parlamentarnym przewidzianym w protokole.**

Posłowie do Parlamentu są chronieni immunitetem parlamentarnym podczas podróży do miejsca, gdzie odbywa się posiedzenie Parlamentu, oraz podczas powrotu z niego. Ponieważ immunitet ten może mieć zastosowanie poza okresem sesji Parlamentu, to znaczy po jej zamknięciu, rzecznik generalny nie widzi powodów, dla których immunitet ten nie mógłby mieć zastosowania przed tym okresem, w tym przed otwarciem pierwszej sesji po wyborach. **W konsekwencji zdaniem M. Szpunara przed otwarciem inauguracyjnej sesji Parlamentu Europejskiego po wyborach władze państwa członkowskiego, w którym dany poseł został wybrany, mają obowiązek powstrzymania się od wszelkich działań, które mogłyby przeszkodzić czynnościom tego członka koniecznym do rzeczywistego objęcia funkcji oraz zawiesić już trwające środki, chyba że uzyskają uchylene immunitetu przez Parlament. Obowiązek ten dotyczy wyłącznie środków, do których odnosi się immunitet parlamentarny na mocy tego prawa krajowego, do którego protokół odsyła w zakresie materialnej treści immunitetu.**

M. Szpunar zauważył jednak, że w zakresie, w jakim wyrok z dnia 14 października 2019 r. powoduje utratę mandatu przez O. Junquerasa Viesa, Trybunał może nie być właściwy do udzielenia odpowiedzi na pytania prejudycjalne przedłożone przez Tribunal Supremo, ponieważ jego odpowiedź nabrałaby charakteru hipotetycznego. Podkreślił, że problem tkwi nie w podstawie pozbawienia wolności skarżącego w postępowaniu głównym, lecz w karze dodatkowej pozbawienia praw publicznych, na którą również został skazany. Kara ta pociąga za sobą między innymi definitywną utratę wszystkich funkcji publicznych, w tym pochodzących z wyboru, a także

---

² Akt dotyczący wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, dołączony do decyzji Rady 76/787/EWWiS, EWG, Euratom z dnia 20 września 1976 r.², zmieniony decyzją Rady 2002/772/WE, Euratom z dnia 25 czerwca i 23 września 2002 r. (Dz.U. 1976, L 278, s. 1)

prawa do kandydowania w wyborach. Tymczasem, skoro prawo do kandydowania do Parlamentu zależy od prawa krajowego, pozbawienie tej możliwości dotyczy również wybieralności do Parlamentu. Pozbawienie prawa do kandydowania powinno zatem skutkować utratą mandatu w rozumieniu aktu z 1976 r. Tak więc O. Junqueras Vies, mimo że został wybrany na posła do Parlamentu oraz uzyskał ten status, nie mogąc jednak rozpocząć rzeczywistego wykonywania mandatu, został osądzony i skazany w sprawie karnej, a Parlament nie miał sposobności wypowiedzieć się w przedmiocie uchylenia lub ewentualnej obrony jego immunitetu parlamentarnego. Rzecznik generalny podkreślił, że zgodnie z literalną wykładnią art. 9 protokołu sytuacja jest zgodna z tymi postanowieniami, ponieważ w swoim państwie członkowskim poseł do Parlamentu korzysta z immunitetu przewidzianego w prawie krajowym i tylko sądy krajowe mogą ten immunitet interpretować. Uznając, że taka literalna wykładnia prowadzi do niezbyt zadowalającego rezultatu, rzecznik generalny opowiedział się za wykładnią, która wzmocni kompetencję Parlamentu w dziedzinie immunitetu swych członków. Zaproponował zatem, by Trybunał orzekł, że **od chwili, gdy prawo krajowe państwa członkowskiego przyznaje immunitet członkom parlamentu krajowego, art. 9 protokołu należy interpretować w ten sposób, że to do Parlamentu należy rozstrzygnięcie o celowości uchylenia lub obrony immunitetu jednego z jego członków**

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” 📺 (+32) 22964106